

DISPOSICIONS

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT

RESOLUCIÓ ENS/2754/2018, de 20 de novembre, per la qual es crea i dona publicitat al programa Llengües i Cultures d'Origen.

L'article 14 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, estableix que els centres han d'elaborar un projecte lingüístic propi que inclogui els aspectes relatius a l'ensenyament i a l'ús de les llengües, que estableixi les diverses opcions amb relació a les llengües estrangeres i que prevegi l'adequació del procés d'ensenyament de les llengües a la seva realitat sociolingüística.

Aquest document ha de recollir, entre altres aspectes, les accions que el centre educatiu preveu impulsar i dur a terme per tal de posar en valor les llengües i cultures d'origen del seu alumnat i preveure'n l'aprenentatge, el qual pot tenir lloc tant en horari lectiu com en horari extraescolar.

Amb l'objectiu de facilitar a l'alumnat nouvingut l'aprenentatge formal de la llengua familiar com a signe d'identitat personal i de vinculació emocional amb els seus orígens, i de facilitar l'ensenyament i aprenentatge de llengües estrangeres a tot l'alumnat, el Departament d'Ensenyament participa des de l'any 2002 en diversos programes d'abast estatal –programa de Llengua Àrab i Cultura Marroquina, programa de Llengua i Cultura Portuguesa i programa Llengua, Cultura i Civilització Romanesa- i ha signat convenis i acords de col·laboració amb diverses institucions i entitats.

D'altra banda, la Recomanació del Consell de la Unió Europea, de 20 de desembre de 2012, sobre la validació de l'aprenentatge no formal i informal, insta els estats membres a establir, abans del 2018, disposicions que permetin validar aquests aprenentatges, avaluar-los i certificar-los. L'aprenentatge de llengües d'origen es produeix normalment fora de l'horari lectiu, en contextos no formals, cosa que no ha de significar un obstacle per al seu reconeixement acadèmic i curricular.

L'interès del Departament d'Ensenyament a desenvolupar l'ensenyament de les llengües i cultures d'origen, a integrar-lo de manera més evident en el currículum i a promoure la coordinació dels processos d'ensenyament i aprenentatge amb la resta de llengües s'explica per la importància que té la competència en la primera llengua per a l'adquisició d'una segona llengua; per la relació existent entre el domini de la primera llengua i la construcció de la identitat i, finalment, per la consideració de recurs econòmic que té la diversitat lingüística i pel valor del coneixement lingüístic per al desenvolupament de la nostra societat.

Per tot això, es considera oportú i necessari impulsar el Programa de Llengua i Cultura d'Origen, concretant-ne els objectius i modalitats, incrementant-ne els recursos que s'hi destinen i promovent-ne el coneixement i implementació en els centres educatius.

A través d'aquest programa, el Departament d'Ensenyament vol promoure accions educatives que reforcin la competència plurilingüe i pluricultural de tot l'alumnat, i que l'ajudin a adquirir valors de tolerància i respecte que facilitin la convivència en la diversitat i que contribueixin a la construcció d'una societat cohesionada i plural.

Per tot això,

Resolc:

Crear el Programa de Llengües i Cultures d'Origen, amb el contingut que estableix l'annex d'aquesta resolució i donar-ne publicitat.

Contra aquesta Resolució, que no exhaureix la via administrativa, les persones interessades poden interposar recurs d'alçada davant el conseller d'Ensenyament, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la publicació al DOGC, segons el que disposen l'article 76 de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya, i els articles 121 i 122 de la Llei 39/2015, d'1

CVE-DOGC-A-18327050-2018

d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, o qualsevol altre recurs que considerin convenient per a la defensa dels seus interessos.

Barcelona, 20 de novembre de 2018

Carles Martínez Quiroga

Secretari de Polítiques Educatives

Annex

Contingut del programa Llengües i Cultures d'Origen

1. Finalitat

La finalitat del programa és posar en valor les llengües i cultures d'origen de l'alumnat, facilitar-ne l'aprenentatge i el reconeixement acadèmic a tots els alumnes del sistema educatiu, i promoure valors de tolerància i respecte a la diversitat.

2. Destinatari

Són destinataris d'aquest programa els centres educatius que imparteixen ensenyaments d'educació primària, d'educació secundària obligatòria, de batxillerat i de formació professional inicial i de règim especial de titularitat del Departament d'Ensenyament, de titularitat municipal i de titularitat privada en règim de concert.

3. Objectius específics

Els objectius del programa són:

- Establir les modalitats d'ensenyament de llengües i cultures vinculades als orígens familiars de l'alumnat, i promoure'n l'aprenentatge.
- Fomentar la formació del professorat del sistema en l'aprenentatge d'aquestes llengües.
- Facilitar l'acreditació i el reconeixement acadèmic d'aprenentatges de llengües no curriculars adquirits dins i fora de l'horari lectiu.
- Incentivar l'ensenyament de llengües d'origen en horari lectiu i mitjançant professorat del sistema educatiu, prèviament format i acreditat.
- Impulsar el desenvolupament de projectes de centre encaminats a reconèixer i posar en valor les llengües i cultures de l'alumnat.
- Promoure la participació de centres educatius amb alumnat d'origen estranger en projectes d'internacionalització de l'educació en què participin alumnes de països o regions vinculades als orígens familiars o ancestrals dels alumnes del centre.
- Reforçar i ampliar la col·laboració amb organismes, entitats i associacions que ofereixen accions formatives de llengua i cultura d'origen, vetllar per la qualitat de l'oferta i dur a terme les accions necessàries per garantir la coherència metodològica en l'ensenyament de totes les llengües.
- Facilitar espais de trobada i interacció entre el professorat de llengües d'origen que imparteix la seva matèria en horari extraescolar i el professorat dels centres.
- Difondre, a través de jornades, seminaris, etc. els projectes singulars dels centres i facilitar-los l'intercanvi de bones pràctiques i el treball en xarxa.

4. Modalitats d'ensenyament

Els centres destinataris interessats a oferir al seu alumnat l'aprenentatge d'una o més llengües d'origen ho poden fer dins l'horari escolar i mitjançant una o ambdues de les modalitats següents:

a) Dins de l'horari lectiu: Els centres d'educació primària poden oferir tallers de llengua i cultura d'origen en el marc de les hores de lliure disponibilitat per a tota l'etapa. Els centres d'educació secundària poden oferir com a matèria optativa una llengua no curricular o d'origen. L'ensenyament en horari lectiu es pot dur a terme en el marc d'un programa de professorat visitant en què participi el Departament d'Ensenyament o bé mitjançant professorat del centre que compleixi els requisits de titulació o capacitat professional establerts pel Departament d'Ensenyament, a proposta de la direcció del centre educatiu públic, i sempre com a conseqüència del que prevegi el projecte educatiu i el projecte de direcció del centre tal com estableix l'apartat C.1. de l'annex 1 del Decret 39/2014, de 25 de març, pel qual es regulen els procediments per definir el perfil i la provisió dels llocs de treball docents.

b) Fora de l'horari lectiu: Els centres destinataris del programa poden oferir ensenyament de llengua i cultura d'origen com a activitat extraescolar o complementària. Aquesta modalitat requereix, d'acord amb l'article 53.2 del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, l'aprovació prèvia del consell escolar i ha de quedar recollida en la programació anual del centre. L'activitat es pot dur a terme en el marc d'un programa de professorat visitant en què participi el Departament d'Ensenyament o bé a través d'entitats i associacions que col·laboren amb el programa. El Departament d'Ensenyament informarà de les entitats col·laboradores a través del web <http://xtec.gencat.cat/ca/projectes/plurilinguisme/accions/origen/>

5. Participació en programes de professorat visitant

Els centres destinataris poden oferir ensenyament de llengua i cultura d'origen mitjançant professorat qualificat procedent de programes de professorat visitant en què participa el Departament d'Ensenyament i que són fruit d'acords intergovernamentals. La participació dels centres quedarà sotmesa a les condicions que fixin aquests mateixos programes i a les instruccions per a la implementació d'aquests en el sistema educatiu de Catalunya que fixi el Departament.

La Sub-direcció General de Llengua i Plurilingüisme, com a òrgan responsable de la gestió d'aquests programes, en coordinarà la implementació territorial i en farà el seguiment i avaluació, amb la col·laboració dels equips d'assessorament i orientació en llengua, interculturalitat i cohesió social i amb el suport de la Inspecció d'Educació.

6. Acreditació i reconeixement d'aprenentatges

El Departament d'Ensenyament promourà i facilitarà l'acreditació de coneixements de llengües d'origen a través de les Escoles Oficials d'Idiomes o bé mitjançant acords de col·laboració amb organismes internacionals d'acreditació de coneixements lingüístics.

D'altra banda, els alumnes de secundària que cursin una segona llengua estrangera, que pot ser una llengua d'origen, que no s'ofereixi en el seu centre educatiu i que ho facin fora de l'horari lectiu en una escola oficial d'idiomes, en el marc d'un programa de professorat visitant en què participa el Departament d'Ensenyament o en institucions oficials o governamentals, poden sol·licitar-ne el reconeixement com a matèria optativa de segona llengua estrangera i d'acord amb el procediment fixat pel Departament d'Ensenyament.

El centre ha de deixar constància d'aquest reconeixement en els documents de qualificació de l'alumne, en els quals constarà com a matèria convalidada d'acord amb l'Ordre ENS/108/2018, de 4 de juliol, per la qual es determinen el procediment, els documents i els requisits formals del procés d'avaluació a l'educació secundària obligatòria.

7. Desenvolupament de projectes de centre

En el marc de la seva autonomia pedagògica, els centres destinataris poden desenvolupar projectes encaminats a reconèixer i posar en valor les llengües i cultures dels seus alumnes. Aquests projectes han de quedar recollits en la programació general anual i en la memòria anual del centre, i han de donar resposta als objectius fixats en el projecte lingüístic i d'acord amb la realitat sociolingüística del centre i del seu entorn.

El Departament d'Ensenyament publicarà, d'acord amb les disponibilitats pressupostàries, convocatòries públiques adreçades als centres destinataris i amb l'objectiu de promoure el desenvolupament de projectes

CVE-DOGC-A-18327050-2018

singulars i a incrementar l'oferta d'activitats d'ensenyament de llengua i cultura d'origen en horari extraescolar.

8. Col·laboració amb entitats

El Departament d'Ensenyament fixarà els termes i condicions per a la col·laboració amb entitats socials susceptibles d'oferir als centres destinataris activitats extraescolars que contribueixin a conèixer amb més profunditat cultures i llengües vinculades als orígens familiars de l'alumnat. Aquesta col·laboració es podrà formalitzar a través d'acords o convenis, els quals podran incloure accions recíproques de formació, adreçades tant al professorat del sistema educatiu català com al professorat de les mateixes entitats.

El Departament d'Ensenyament comunicarà als centres destinataris les entitats col·laboradores, els informarà de la seva oferta d'activitats i en farà el seguiment.

Les entitats poden arribar a acords específics amb els centres al marge d'aquest programa i en el marc de la normativa sobre usos socials dels centres, tal com recull l'article 165 de la Llei 12/2009 d'educació, i els articles 53 i 54 del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius.

9. Òrgan impulsor

La Sub-direcció General de Llengua i Plurilingüisme impulsa, gestiona i implementa aquest programa en col·laboració amb els equips d'assessorament i orientació en llengua, interculturalitat i cohesió social i amb el suport de la Inspecció d'Educació.

10. Recursos

La Sub-direcció General de Llengua i Plurilingüisme assessorarà els centres destinataris en la implementació de qualsevol acció relacionada amb el programa, i els oferirà accions formatives i informatives sobre programes de cooperació internacional que els permetin desenvolupar projectes educatius amb països vinculats als orígens del seu alumnat. També promourà la creació de xarxes territorials entre centres i en promourà les experiències, projectes desenvolupats i bones pràctiques.

11. Certificació de la innovació

Els centres destinataris que hagin desenvolupat un projecte singular o d'internacionalització per a la promoció de les llengües i cultures del seu alumnat i que, per les seves característiques i resultats obtinguts, sigui susceptible de ser considerat projecte d'innovació, poden participar en les convocatòries que publiqui el Departament d'Ensenyament de reconeixement dels projectes d'innovació pedagògica dels centres, d'acord amb l'Ordre ENS/303/2015, de 21 de setembre, sobre el reconeixement de la innovació pedagògica i la resta de normativa aplicable.

12. Registre de la propietat intel·lectual o industrial

En cas que es pugui registrar la propietat intel·lectual o industrial derivada del desenvolupament d'algun projecte de centre en el marc d'aquest programa, la direcció del centre vetllarà perquè l'alumnat i el professorat participants hi constin de forma adequada, i en qualsevol cas donarà compliment a la normativa d'aplicació en matèria de propietat intel·lectual.

13. Seguiment

13.1 La Inspecció d'Educació fa el seguiment de les accions dels centres que participen en el programa, especialment en relació amb el desenvolupament dels projectes, la seva aplicació en el context d'aula i la seva contribució a la millora de la qualitat educativa del centre.

13.2. Els serveis territorials i la gerència del Consorci d'Educació de Barcelona, en el marc de les seves competències, fan el seguiment qualitatiu del programa en els centres del seu radi d'acció.

13.3. La Sub-direcció General de Llengua i Plurilingüisme farà el seguiment general de les accions vinculades al desplegament del programa, amb l'objectiu de prendre les decisions de millora que correspongui.

14. Avaluació

La Sub-direcció General de Llengua i Plurilingüisme avaluarà periòdicament l'assoliment dels objectius d'aquest programa així com els resultats de les actuacions que se'n deriven. Sens perjudici de la prioritització que se'n pugui fer i de l'establiment futur d'altres indicadors, es consideren indicadors d'avaluació bàsics del programa els següents:

- a) Nombre de centres que ofereixen ensenyament una llengua d'origen en horari lectiu.
- b) Nombre de centres que ofereixen ensenyament d'una llengua d'origen en horari extraescolar.
- c) Nombre d'alumnes de primària i de secundària que assisteixen a formació d'una llengua d'origen en horari lectiu.
- d) Nombre d'alumnes de primària i de secundària que assisteixen a formació d'una llengua d'origen en horari extraescolar.
- e) Nombre d'alumnes de secundària que convaliden coneixements de llengua d'origen obtinguts fora de l'horari lectiu.
- f) Nombre d'alumnes de secundària que acrediten coneixements d'una llengua d'origen a través d'una escola oficial d'idiomes o bé d'un organisme internacional de certificació de coneixements lingüístics amb què col·labora el Departament d'Ensenyament.
- g) Nombre de centres que implementen projectes singulars per al reconeixement i valoració de les llengües d'origen de l'alumnat.
- h) Nombre de centres que col·laboren, a través d'un projecte d'internacionalització de l'educació, amb centres educatius de països vinculats als orígens del seu alumnat.

(18.327.050)